



# Monumentenzorg

---

## Leeuwarderadeel

Secretariaat: Moundyk 16, 9051 AH Stiens t: 058-2571293

e: [bijdeleijjouke@gmail.com](mailto:bijdeleijjouke@gmail.com)

## Jaarverslag 2023

### Korenmolen De Hoop te Stiens





## **Inhoud**

### **1. Inleiding**

### **2. Doelstelling ( ANBI etc. etc.)**

### **3. Bestuurssamenstelling**

### **4. Beschrijving activiteiten en ontwikkelingen**

### **5. Financieel overzicht 2023**



## 1. Inleiding

Hierbij het Jaarverslag 2023 van Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel (SML).

Dat op de zondagmorgen de klokken luiden als aankondiging van het “heilige woord”, is allang geen vanzelfsprekendheid meer. Het aantal kerkgangers is de laatste jaren sterk teruggelopen en de kosten voor het onderhoud en energie zijn fors gestegen. De vraag is dan ook in hoeverre het rendabel is om alle kerkgebouwen in stand te houden. Behalve voor de kerkdienst heeft de kerk (meestal met toren) ook een culturele waarde voor bewoners van stad en dorp. Immers het zijn bijna altijd beeldbepalende gebouwen. In Nederland gaat het om circa 7000 gebouwen. Onze Stichting heeft op dit moment 4 torens in beheer en onderhoud. Behalve dat de kerk op gezette tijden gebruikt wordt door de Protestantse Gemeenschap zijn het ook andere instanties die gebruikmaken van de kerken, bijvoorbeeld culturele instellingen en in onze provincie de activiteitencommissies van Stichting Alde Fryske Tsjerken (SAFT). De programmering is dan vaak kleinschalig met muziek en theater. De kerken lenen zich qua akoestiek uitstekend voor dit doel, echter de overige faciliteiten zijn matig.

De afgelopen jaren is druk onderzocht of de kerk van Stiens ook cultureel gebruikt kan worden. De planfase is afgerond en de vergunningen zijn verleend. Voor de toren betekent dit dat de consistorie onder in de toren wordt aangepast. Daardoor kan deze ruimte de culturele evenementen in de kerk ondersteunen. Omdat het gebruik van de kerk nu meerdere functies krijgt zal de verwarming hierop aangepast worden. Dit betekent dat de warmte installatie in de toren zal worden geplaatst. Voorwaarde hierbij is dat er weinig tot geen inbreuk zal worden gedaan aan de toren.

Wij zijn inmiddels in een vergevorderd stadium om ook molen De Hoop te Stiens onder te brengen bij SML. Wij gaan er vanuit dat dit in het komend voorjaar zijn beslag krijgt.



## 2. Doelstelling

Op grond van de Statuten Artikel 2 heeft de Stichting ten doel:

*De instandhouding van monumenten in de gemeente Leeuwarderadeel beschermd op grond van de Monumentenwet 1988.*

- Onderhoud en restauratie rijksmonumenten in juridisch eigendom.
- Inventariseren en documenteren in het kader van de bescherming van cultureel erfgoed in de dorpen en het buitengebied van waardevolle gebouwen, dorpsgezichten, tuinen, parken en landschapsbeelden en oude karakteristieke bomen.

### **Stichting gegevens**

De Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

SML is per 25 mei 2009 door de Belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) met fiscaalnummer 813899561.

Het adres van het secretariaat van de Stichting is:

Moundyk 16

9051 AH Stiens

Telefoonnummer: 06 51571235

E-mail: [info@stichtingmonumentenzorgleeuwarderadeel.nl](mailto:info@stichtingmonumentenzorgleeuwarderadeel.nl)



### **3. Bestuur**

#### **Samenstelling**

Yme Visser (voorzitter)

Murk Faber (penningmeester).

Jouke bij de Leij (secretaris)

Theo Dijkstra (beleidszaken)

Tjeerd Visser (communicatie)

#### **Aantal vergaderingen**

We hebben 8 bestuursvergaderingen gehad. Wij danken de fam. Van Riemsdijk voor het ter beschikking stellen van Pakhûs SOLO.

Het koepeloverleg heeft dit jaar eenmaal plaatsgevonden.



## 4. Beschrijving activiteiten en ontwikkelingen

### 4.1 Algemeen

Als bestuur van de Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel hebben wij de taak het beheer en onderhoud van de aan ons toevertrouwde kerktorens van Jelsum, Stiens, Feinsum en Hijum te organiseren. Het onderhoudsprogramma voor dit jaar heeft betrekking op al de vier torens. Helaas viel de offerte ongeveer 60% duurder uit dan gepland, vooral veroorzaakt door kostenstijgingen van materiaal en lonen. Het overleg hierover met de aannemer om dit enigszins te beperken vergde de nodige tijd. Daardoor zijn de onderhoudswerkzaamheden niet meer in 2023 uitgevoerd. Dit gaat nu in combinatie met het onderhoudsprogramma van 2024. Door alert onderhoud te plegen kunnen we er voor zorgen dat de eeuwenoude torens nog jaren mee gaan.

De uurwerken in de torens zijn alle rond de vierhonderd jaar oud. Hoewel deze uurwerken jaarlijks onderhouden worden komen er toch met een zekere regelmaat storingen voor. Gelukkig is het bedrijf die de uurwerken in onderhoud heeft in Hallum gevestigd. Dit maakt dat de uurwerken snel gerepareerd worden.

### 4.2 Overleg gemeente Leeuwarden

Op diverse fronten heeft er overleg plaatsgevonden met de gemeente. Dit betrof het zogenaamde “Koepeloverleg” met de gemeente en collega monumenten stichtingen. Afsproken is dit overleg voortaan eenmaal per jaar te organiseren. Ook hebben we bericht gekregen van de gemeente dat onze Stichting voor de komende zes jaar weer verzekerd is van periodieke financiële ondersteuning. In 2023 is er veel overleg geweest om dit te bewerkstelligen.

Daarnaast is er veel tijd besteed aan de overdracht van molen De Hoop te Stiens.



### **4.3 Open Monumenten Dag**

De Open Monumentendagen viel dit jaar in het weekeinde van 9 en 10 september. De gemeente Leeuwarden heeft dit in de voorgaande jaren altijd gecoördineerd, maar om onduidelijke reden is hier dit jaar geen vervolg aangegeven. Daarom hebben wij als Stichting ons alleen beperkt tot het openstellen van de toren van Stiens waarbij het 400 jaar oude uurwerk was te bezichtigen. Het is niet mogelijk de andere 3 torens open te stellen voor het publiek vanwege veiligheidsomstandigheden. Reden waarom in 2022 videofilms zijn gemaakt van alle 4 torens en uurwerken. Deze videofilms staan op de website van onze Stichting.

### **4.4 Korenmolen De Hoop te Stiens**

Molen 'De Hoop' te Stiens heeft in 2017 de status van gemeentelijk monument gekregen. De gemeente Leeuwarden voert het beleid om dergelijke monumenten onder te brengen bij derden in deze onze Stichting. De eerste overleggen hierover zijn gestart in 2019. Door diverse redenen is hier geen verder vervolg op gekomen tot eind 2022. Daarna zijn de overleggen geïntensiveerd. Dit heeft er in geresulteerd dat eind 2023 in beginsel de overdracht Molen de Hoop rond is gemaakt. Met name de financiën speelden daar uiteraard een belangrijke rol in. Gelukkig heeft de gemeente een onderhoudsprogramma tot 2050 gemaakt zodat de komende onderhoudskosten voor deze periode zeer transparant zijn. Per jaar worden de onderhoudskosten geïndexeerd. Daarnaast zal periodiek een evaluatiegesprek plaatsvinden. In de loop van 2024 wordt de overdracht notarieel beklonken. Door deze overdracht van de molen en de fusie met de gemeente Leeuwarden op 1 januari 2018 zijn onze statuten niet meer actueel. Gelijktijdig met de overdracht van de molen zullen de statuten ook notarieel hierop aangepast worden. De overdracht van de molen geeft geen beperking voor de huidige gebruikers. Alles zal op de oude voet doorgezet worden.



## 5. Financieel overzicht 2022

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een tekort van € 41.251, tegenover een overschot van € 7.235 Over 2022. Van het tekort over 2023 is een bedrag van € 37.610 in mindering gebracht op de onderhoudsvoorziening. Resteert derhalve een bedrag van € 3.641, dat als een tekort op het eigen vermogen is gebracht. Eind 2023 is een bedrag van € 55.922 aan onderhoudsopdrachten voor vier torens verstrekt. De hieraan ten grondslag liggende werkzaamheden zullen in 2024 worden uitgevoerd.

In 2023 is aan de Stichting Fryske Alde Tsjerken een bedrag van € 1000 gedoneerd voor de aanleg van de buitenverlichting van de toren en kerk van Jelsum. Hiervoor is € 800 in mindering gebracht op het aanwezige saldo aan sponsorverplichting derden.

Het eigen vermogen van SML bedraagt eind 2023, na vermindering van het tekort over 2023, € 25.446.

Op de volgende bladzijde zijn in tabelvorm de 'Staat van baten en lasten' en de 'Balans' weergegeven.





Staat van baten en lasten				
	werkelijk	2022	werkelijk	2023
<b>Beheerskosten:</b>				
Verzekeringen	€ 737		€ 767	
Bestuurskosten	€ 795		€ 640	
Communicatie	€ 386		€ 380	
Abonnementen	€ 150		€ 150	
Bankkosten	€ 116		€ 171	
Diverse kosten	€ 774		€ 705	
		€ 2.957		€ 2.813
<b>Kosten torens:</b>				
Onderhoudskosten toren Jelsum	€ 1.768		€ 40.778	
Onderhoudskosten toren Stiens	€ 2.094		€ 1.941	
Onderhoudskosten toren Feinsum	€ 3.559		€ 10.368	
Onderhoudskosten toren Hijum	€ 3.849		€ 2.437	
Kosten uurwerk toren Jelsum	€ 201		€ 1.641	
Kosten uurwerk toren Stiens	€ 541		€ 518	
Kosten uurwerk toren Feinsum	€ -		€ 569	
Kosten uurwerk toren Hijum	€ -		€ 408	
Brand en stormverzekering toren Jelsum	€ 582		€ 728	
Brand en stormverzekering toren Stiens	€ 3.286		€ 4.113	
Brand en stormverzekering toren Feinsum	€ 484		€ 605	
Brand en stormverzekering toren Hijum	€ 367		€ 458	
Inspectiekosten toren Jelsum	€ 1.331		€ 490	
Inspectiekosten toren Stiens	€ 993		€ 627	
Inspectiekosten toren Feinsum	€ 993		€ 441	
Inspectiekosten toren Hijum	€ 872		€ 424	
		€ 20.919		€ 66.546
<b>Totaal kosten</b>		€ 23.875		€ 69.359
<b>Ontvangsten:</b>				
Subsidie RCE	€ 7.226		€ 5.374	
Subsidie provincie	€ -		€ -	
Subsidie gemeente	€ 23.794		€ 22.665	
Fondsen	€ 6		€ -	
Rente	€ 3		€ 19	
Donateurs	€ 83		€ 50	
		€ 31.111		€ 28.108
<b>Resultaat</b>		€ 7.235		€ -41.251

Balans					
	31-12-2022	31-12-2023		31-12-2022	31-12-2023
<b>Vaste activa:</b>			<b>Algemene reserve:</b>		
4 torens	p.m	p.m	Beginvermogen	€ 21.852	€ 29.087
			Bij/af: resultaat	€ 7.235	€ -3.641
			Eindvermogen	€ 29.087	€ 25.446
<b>Vlottende activa:</b>			<b>Voorziening onderhoud</b>	€ 37.610	€ -
Nog te vorderen subsidie	€ -	€ -	<b>Sponsorverplichting derden</b>	€ 800	€ -
			<b>Nog te betalen onderhoud</b>	€ 4.361	€ 55.922
<b>Geldmiddelen:</b>					
Bank	€ 71.858	€ 81.368			
<b>Totaal</b>	€ 71.858	€ 81.368		€ 71.858	€ 81.368